DOI: 10.47745/ERJOG.2026.03.04

KOVÁCS KRISZTIÁN

Bátrabb vélemények a digitális térben?[1]

A közösségi médiában megjelenő kommentek és a nyilvános diskurzus jogi határvonalai

More Outspoken Opinions in the Digital Sphere?
The Legal Boundaries of Comments on Social Media and Public Discourse

Abstract: This study examines the legal boundaries of comments published on social media and their role in public discourse, with particular regard to Hungarian judicial practice. It argues that the assessment of online comments cannot be separated from the communicative setting in which they arise or from the distribution of control among commenters, page operators, and platform providers. Drawing on domestic case law and the jurisprudence of the European Court of Human Rights, it analyses the relationship between freedom of expression, the protection of personality rights, platform and page-operator responsibility, anonymity, context collapse, moderation, and the distinction between fact and opinion. The study finds that Hungarian law continues to address unlawful comments mainly through civil- and criminal-law protection of personality, while the responsibility of platforms and page operators is becoming more significant. It further concludes that context, including the audience, forum, style, and dynamics of the comment thread, is central to legal characterization. Although substantive remedies generally exist, enforcement is often hindered by anonymity, difficulties of identification, and platform practices.

Keywords: social media comments, freedom of expression, personality rights, platform liability, anonymity, context collapse

Összefoglaló: A tanulmány a közösségi médiában megjelenő kommentek jogi határait és a nyilvános diskurzusban betöltött szerepét vizsgálja, különös tekintettel a magyar bírói gyakorlatra. A hazai joggyakorlat és az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntései alapján elemzi a véleménynyilvánítás szabadsága és a személyiségi jogok védelme közötti viszonyt, a kommentelők, a felületek működtetői és a platformszolgáltatók felelősségét, valamint az anonimitás, a moderálás és a tényállítások és vélemények elhatárolásának kérdéseit. Kiemelt figyelmet fordít a közlések eredeti kommunikációs közegükből való kiszakadására és az ebből fakadó értelmezési nehézségekre. A vizsgálat arra a következtetésre jut, hogy a kommentek jogi megítélésében meghatározó a közlés kontextusa, így a befogadói közeg, a fórum jellege, a megnyilvánulás stílusa és a kommentfolyam dinamikája. A magyar jogban a jogsértő kommentekkel szembeni fellépés továbbra is elsősorban a polgári és büntetőjogi személyiségvédelem eszközeire épül, miközben a platformok és a felületek működtetőinek felelőssége egyre hangsúlyosabbá válik. Bár

1 A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-25-4-I-PPKE-69 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

a jogvédelem eszközei alapvetően rendelkezésre állnak, a tényleges jogérvényesítést gyakran az anonimitás, az azonosítás nehézségei és a platformok gyakorlata akadályozzák.

Kulcsszavak: közösségi médiában megjelenő kommentek, véleménynyilvánítás szabadsága, személyiségi jogok, platformfelelősség, anonimitás, kontextusvesztés

1. Bevezetés

Az utóbbi évtizedekben átalakult a nyilvánosság. Megváltoztak a kommunikáció formái, és olyan változások következtek be azokban, amiket évtizedekkel ezelőtt talán elképzelhetetlennek tartottunk volna. A nyilvános kommunikációs csatornák, ideértve különösen a közösségi média platformjait, mint a Facebook, az Instagram, az X vagy a TikTok lettek a közösségi véleményformálás elsődleges terepei. A hagyományos sajtóhoz képest decentralizált, személyes és interaktív kommunikáció jellemzi ezt a közeget. A felhasználók által ide feltöltött, kialakított tartalom új típusú felelősségi kérdéseket vet fel, ugyanis mindenki egyszerre vált a tartalmak közönségévé és előállítójává is. Míg akár két-három évtizeddel ezelőtt is a nyilvánosság elérése az anyagi lehetőségektől és a társadalmi befolyástól függött, az internet korában gyakorlatilag egy ingyenes regisztráció által bárki hozzáláthat ahhoz, hogy a saját maga által generált tartalommal elárassza az internetet.

Online kommentek alatt a közösségimédia-felületeken megjelenő, felhasználók által közzétett rövid hozzászólásokat értjük, amelyek valamely bejegyzéshez, hírhez vagy más közléshez kapcsolódva jelennek meg. Ezek a megnyilvánulások sajátos felelősségi kérdéseket vetnek fel, mert a tartalom létrehozása, közzététele és terjesztése nem egyetlen szereplőhöz kötődik. A komment egyszerre jelenik meg egy felhasználó közléseként és egy másik személy vagy platform által működtetett kommunikációs térben. Ez a kettősség magyarázza azt is, hogy a kommentekhez kapcsolódó felelősség nem kizárólag a közlést tevő személyhez kötődik, hanem bizonyos esetekben a kommunikációs teret működtető platform vagy felhasználó szerepe is értékelés tárgyává válhat.

A közösségi médiában megjelenő kommentek jogi megítélése több eltérő felelősségi rezsim metszéspontjában áll. Egyrészt felmerül a platformok felelőssége az elektronikus kereskedelmi irányelv, illetve a Digital Services Act[2] alapján, másrészt a kommentet közzétevő személy személyiségi jogi vagy büntetőjogi felelőssége a nemzeti jog alapján. A kérdés tehát az, hogy az online kommunikációban mely felelősségi modell alkalmazandó: a közvetítő szolgáltatókra vonatkozó „notice and takedown” logika, vagy a klasszikus személyiségi jogi felelősség.

2 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065. rendelete a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet).

2. A kommentekért való felelősség alapjai

A kommentekkel kapcsolatos felelősség megítélésénél nem közömbös az sem, hogy az adott felületet működtető személy vagy szolgáltató milyen mértékben avatkozik be a kommentfolyam alakulásába. Más a helyzet ugyanis akkor, ha a kommentek mindenféle előzetes ellenőrzés nélkül jelennek meg, és más akkor, ha a felület kezelője moderációs tevékenységet végez, és bizonyos hozzászólásokat eltávolít vagy szűr. Az első esetben a felület működtetője inkább közvetítő szereplőként jelenik meg, míg a moderált felületeknél a tartalom feletti nagyobb kontroll miatt felmerülhet a szerkesztői felelősséghez közelebb álló megítélés lehetősége is. Nádori Péter 2012-es dolgozatában már felidézte azt, hogy az internetes komment a jogértelmezés szempontjából egy különleges hibridnek minősíthető, azonban a komment még akkor sem tekinthető szerkesztett tartalomnak, ha utólag moderálják azt, hiszen nem a szerkesztő döntésén múlik, hogy mi kerül ki az internetes oldalra.[3] A profil fenntartójának, azáltal, hogy teret biztosít a hozzászólásra, számolnia kell az esetlegesen jogsértő tartalom megosztásának lehetőségével is. Az objektív felelősség alapú jogsértés alól pedig nem mentesít, hogy a fenntartónak nincs technikai lehetősége valamennyi komment moderálására.[4] A kommentek moderálásáról minden esetben az adott felület fenntartója dönt; erre sem jogszabály, sem a bírói gyakorlat nem kötelezi. A jogsértő közlésekért való felelősség ugyanakkor ettől független: a felelősség alapja minden esetben maga a jogsértő közlés, és nem az, hogy a felület üzemeltetője moderálja-e a kommenteket vagy sem – mondta ki ezt az Alkotmánybíróság a 19/2014. (V. 30.) AB határozatban.[5] Az indítványozót a támadott ítélet[6] elmarasztalta a jó hírnévhez fűződő jogok megsértése miatt, mert az általa működtetett honlapon megjelentetett két hozzászólás tartalma túllépte a véleménynyilvánítás megengedett határait; a honlap súlyosan sértő, lealacsonyító hozzászólásoknak adott helyet. A komment utólagos moderálása a jogsértés tényét nem teszi meg nem történtté, de a honlap fenntartója felróhatósága körében mérlegelhető, ami az esetleges kártérítési, illetve sérelemdíj iránti igények elbírálása szempontjából kaphat jelentőséget.[7] Paczolay Péternek a 19/2014. (V. 30.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolása szerint, ha a kifogásolt komment eltávolítása megtörténik, úgy nem indokolt az üzemeltető felelősségének megállapítása.[8] Egy megnyilvánulás sokszor anonim, impulzív, és a sajtótermékektől jócskán eltérő logikával is működik. A Facebook egy klasszikus hibrid kommunikációs közeg. A Facebook-bejegyzések és a hozzájuk kapcsolódó kommentek egy sajátos interakció során születnek meg, mikor is valaki a saját maga által kezelt oldalon vagy közösségimédia-profilon teret enged a vélemények közzétételének. A közösségimédia-felületek sajátossága, hogy a rajtuk megjelenő közlések döntően felhasználókhoz kötődnek: a kommenteket profilok vagy

3 Nádori, 2012, 321.
4 BH2016.330.
5 19/2014. (V. 30.) AB határozat [64].
6 Kúria Pf.IV.20.217/2012/5.
7 BDT2017.17.
8 19/2014. (V. 30.) AB határozat [76].

oldalak teszik közzé. Ezek az oldalak azonban nem „gazdátlan" felületek, hanem mindig valakinek a kezelésében állnak. Ezért a kommentfolyam sem tekinthető teljesen független kommunikációs térnek, hanem egy olyan felületnek, amely egy adott felhasználó vagy oldal által működtetett környezetben jelenik meg. Ez utóbbi kapcsán már az évezred elején született bírói döntések is vizsgálták az oldalak kezelőinek felelősségét.[9] A tényleges hatás azonban gyakran a nyilvános, tehát bárki által látható és sokszor több ezres vagy akár százezres eléréssel gyakorlatilag megfelel a korabeli sajtónyilvánosság elérésének.

A magyar jogban ugyan időről időre felmerül az a kérdés, hogy az online kommentekkel kapcsolatos felelősséget elsősorban a közvetítő szolgáltatókra vonatkozó – korábban az elektronikus kereskedelmi irányelvben és az E-ker. törvényben, ma már a Digital Services Actben megjelenő – felelősségi rendszer, vagy a klasszikus polgári és büntetőjogi normák alapján kell-e megítélni. A magyar bírósági gyakorlat azonban alapvetően következetes abban, hogy a magánszemélyek által közzétett kommentek jogszerűségét elsődlegesen a személyiségi jogi és büntetőjogi szabályok – különösen a becsület és a jó hírnév védelmére vonatkozó rendelkezések – alapján vizsgálja. Álláspontunk szerint a polgári jogi eszközrendszer – különösen a sérelemdíj és az egyéb személyiségi jogi szankciók – alapvetően megfelelő védelmet biztosít a jogsértő közlésekkel szembeni fellépéshez. A jogérvényesítés gyakorlati nehézségei ugyanakkor elsősorban nem a jogi keret, hanem az anonimitás kérdéséből fakadnak. Az álnéven vagy anonim módon kommentelő személyek azonosítása sok esetben komoly akadályba ütközik. A platformok adatkiadási gyakorlata jellemzően arra az esetre van kialakítva, amikor az adatokat hatóság – tipikusan ügyészség vagy nyomozó hatóság – kéri ki. A magyar jogban azonban a rágalmazás és a becsületsértés magánvádas bűncselekmények, ahol a vádat maga a sértett képviseli.[10] A külföldi platformok gyakran nehezen tudják értelmezni ezt az eljárási modellt, ami a gyakorlatban jelentősen megnehezíti az igényérvényesítést.

A közösségi médiában megjelenő közlések értelmezése szorosan kötődik ahhoz a kommunikációs közeghez, amelyben megszületnek. A kommunikációs térben elhelyezett kommentek vagy bejegyzések megítélése azért kulcsfontosságú ezeken a platformokon, mert egy egyszerű hozzászólás is könnyen kiszakadhat az eredeti kommunikációs közegéből. Egy zárt csoportban vagy szűkebb közösségben írt komment – amely ott a résztvevők számára egyértelmű kontextusban jelenik meg – mások által könnyen továbbosztható vagy nyilvános felületeken idézhető. Ilyenkor a közlés már egy sokkal szélesebb közönséghez jut el, amely nem ismeri azt a közös háttértudást vagy „belső" értelmezési keretet, amely az eredeti közegben adott volt. Így előfordulhat, hogy egy több százezres közönség egészen más jelentést tulajdonít egy-egy mondatnak, mint azok, akik között a komment eredetileg megszületett. A zárt csoportnak a szubkultúrája, összekacsintásai megadják azt az értelmezési keretrendszert, amely mentén a komment értelmezése történik. Más típusú kommentet ír ugyanis valaki egy baráti csoportban, egy iskolai közegben vagy egy szakértői fórumon. Megtörtént eset,

9 Nádori, 2012, 328–331.
10 Békés és Gépész, 2024, 116–118.

hogy egy orvos – viccből – egy orvosi csoportban egy égési sérülés kapcsán írta, hogy *„mindig elmondjuk: be kell kenni tejföllel”*. Ez egy ironizáló komment volt, ami a csoport tagjainak nyilvánvaló volt, ugyanakkor a komment kikerült a csoportból, és szűkebb közösségében kellemetlenségek érték az orvost, hogy *„orvos létére”* azt mondta egy égési sérülésre, hogy be kell kenni tejföllel – ami egy ma már jórészt meghaladott népi gyógymód. Ez a jelenség a szakirodalomban gyakran *„context collapse”*-ként jelenik meg.[11] Lényege, hogy az eredetileg egy jól körülhatárolható közösség számára tett közlés elveszíti azt a kontextust, amelyben megszületett, amikor egy szélesebb, heterogén közönség elé kerül. Ilyenkor az értelmezési keretek is megváltoznak: ami egy szűkebb közegben ironikus vagy magától értetődő megjegyzésnek számít, az egy tágabb nyilvánosság előtt könnyen félreérthetővé vagy akár sértővé válhat.

Az interneten elhelyezett kommenteknél tehát véleményünk szerint különös jelentősége van a bírói gyakorlatban széles körben alkalmazott PK 12. számú állásfoglalás azon részének, hogy a közleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.[12] Bár a PK 12. számú állásfoglalás eredetileg a sajtóközlemények értelmezésével kapcsolatban született, a bírói gyakorlat a személyiségi jogi perekben általános értelmezési elvként alkalmazza,[13] így álláspontunk szerint a közösségi médiában megjelenő közlések vizsgálatakor is releváns iránymutatást ad.

A tanulmány célja annak bemutatása, hogy a közösségi médiában megjelenő kommentek milyen sajátos kérdéseket vetnek fel a magyar bírósági gyakorlatban, különösen a véleménynyilvánítás szabadsága és a személyiségi jogok védelmének határán.

3. A közösségimédia-kommentek sajátosságai

Az internetes komment egy sajátos nyelvi és társadalmi jelenség. Rövid, reakciószerű, sokszor érzelmi töltettel teli, különbözik a hagyományos sajtótermékben megjelenő véleménytől. A kommentnél – csakúgy, mint minden közösségimédia-bejegyzésnél – ugyanis nincsen szerkesztői szűrő, időben nem válik el attól az eseménytől, amelyre reagál, és mondhatni, hogy az online térben a kommentelés a részvételi nyilvánosság egyik alapformája. Az interaktivitás miatt az online kommunikációban gyakran nehezebb meghatározni a kommunikáció szereplőit és azok felelősségét. A kommenteket ugyan egy felhasználó teszi közzé, de azok egy másik személy által működtetett oldalon vagy felületen jelennek meg, amely teret biztosít a hozzászólásoknak. Ezért a közösségi médiában időnként elmosódik a határ a tartalmat létrehozó felhasználó és a kommunikációs teret biztosító szereplő között. Ez a helyzet a felelősség megítélésénél is sajátos

11 Brandtzaeg és Lüders, 2018, 1–3.
12 PK 12. szám A sajtóhelyreigazítás érvényesülési köre és az elbírásnál irányadó szempontok.
13 Kúria Pfv.21287/2023/6., Kúria Pfv.20399/2020/23., Kúria Pfv.IV.20.821/2018/5., Kúria Pfv.IV.20.795/2021/7., Fővárosi Ítélőtábla Pf.20706/2022/5.

kérdéseket vet fel, mert a felületet működtető felhasználó bizonyos esetekben a közvetítő szolgáltatókhoz hasonló szerepbe kerülhet. Gyakran tetten érhető az a jelenség, hogy egy-egy Facebook-megosztás alatt szabályos kommentháború alakul ki úgy, hogy a hozzászólók nagy része láthatóan nem olvasta el a megosztott tartalmat. Ennek ellenére véleményt nyilvánít róla. Erre bizonyos kattintásvadász oldalak rá is játszanak.[14] Az információáramlás decentralizálódott, sokszor hír- és véleménybuborékok alakulnak ki.[15] Az emberek ezekben a buborékokban kommunikálnak egymással. Ez a szolgáltatóknak is érdeke, hiszen hogyha a felhasználók számukra népszerű és velük egyetértő véleményekkel kerülnek kapcsolatba, akkor szívesebben töltenek időt ezeken a platformokon, ezáltal a platformok még inkább be tudják szippantani őket.[16] A kommentekért való felelősség kérdésében mérföldkő volt a *Delfi AS kontra Észtország* ügy.[17] Az ügyben az Európai Emberi Jogi Bíróság kimondta, hogy nem jogsértő, ha a szolgáltató felelőssége fennállhat a sértő kommentekért, amennyiben nem biztosít megfelelő moderálási mechanizmust.

Az online térben a véleményszabadság nem abszolút, hanem egy felelősséggel párosuló jog. Az *MTE és Index.hu kontra Magyarország* ügyben[18] az Európai Emberi Jogi Bíróság enyhítette a Delfi-logikát. Ebben az ügyben kimondta a testület, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága ugyan elsőbbséget élvez, ha a kommentek nem egyértelműen gyűlöletkeltők vagy jogsértők. A bíróság itt már az arányosság és a kontextusérzékenység elvét helyezte előtérbe. A *Sánchez kontra Franciaország* ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága azt vizsgálta, hogy a francia bíróságok döntése – amely a politikus Facebook-oldalán megjelent, harmadik személyek által írt kommentek eltávolításának elmulasztása miatt állapított meg felelősséget – összeegyeztethető volt-e az Egyezmény 10. cikkével. A Bíróság végül arra a következtetésre jutott, hogy a nemzeti bíróságok által alkalmazott szankció nem sértette a véleménynyilvánítás szabadságát, figyelemmel arra is, hogy a kérelmező tudhatta, hogy a nyilvános oldalán jogellenes kommentek jelenhetnek meg, és azokat nem távolította el időben.[19] Az ítélet indokolása szerint a kérelmező politikusként tudhatta, hogy nyilvános közösségi oldalán élénk politikai vita alakulhat ki, ami fokozott kockázatot hordoz jogellenes kommentek megjelenésére. Ebben a helyzetben a nemzeti bíróságok jogszerűen várhatták el tőle, hogy bizonyos gondossággal járjon el, és a jogsértő hozzászólásokkal szemben fellépjen. A gyakorlatban ez az ítélet azt jelenti, azoknak a személyeknek, akik saját közösségimédia-felületükön széles nyilvánosság számára biztosítanak teret a kommentelésre, bizonyos helyzetekben a platformokéhoz hasonló gondossági kötelezettséggel kell számolniuk a jogellenes hozzászólások eltávolítása kapcsán. Ez a véleménynyilvánítási forma nem egy privát kommunikáció része. Okkal vonható le a következtetés, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata egyre inkább egy osztott felelősségi modell

14 Papp, 2020, 142–145.
15 Vikman, 2024, 210.
16 A jelenségről ír a BDT2018.17 számú döntés is kifejezetten a kommentek kapcsán.
17 Deák, 2015, 56–59.
18 Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete és Index.hu Zrt. v. Hungary, Judgment of 6 February 2016, no. 22947/13.
19 Gosztonyi és Lendvai, 2023, 50.

felé mozdul el. Ebben a modellben a felelősség különböző szereplők között oszlik meg: egyrészt a szolgáltató, másrészt a kommentet közzétevő felhasználó, harmadrészt pedig az a felhasználó is felelősségi helyzetbe kerülhet, akinek a felületén a komment megjelenik. E szereplők lehetőségei a közbeszéd befolyásolására ugyanakkor jelentősen eltérnek egymástól.

3.1. A kommentekkel szembeni eljárások

Az online térben (is) felmerülnek az anonimitással kapcsolatos problémák. A Delfi-ügyben a hozzászólások valós, de névtelenül maradó szerzőinek felelősségét a Nagykamara sem tartotta észszerű alternatívának, mert az észt bíróságok korábbi gyakorlatának tapasztalatai szerint a lehetőség – azonosítás hiányában – bizonytalan hatékonyságúnak tekinthető.[20] Az anonimitás a közösségi médiában nem pusztán technikai sajátosság, hanem bizonyos helyzetekben legitim kommunikációs forma is lehet. Egyes esetekben éppen az teszi lehetővé a véleménynyilvánítást, hogy a megszólaló személye nem válik azonnal azonosíthatóvá, így elkerülhetők a közvetlen retorziók, például a munkahelyi vagy társadalmi következmények. Az anonimitás védelme ugyanakkor nem korlátlan, és a jogsértő közlések esetében a jogrendszer számára továbbra is alapvető kérdés marad, hogy a közlés tényleges szerzője azonosítható legyen. Az pedig, hogy egyesek az anonimitás lehetőségével visszaélésszerűen élnek – például jogsértő kommentek közzétételére használják –, önmagában nem kérdőjelezi meg az anonimitás legitim szerepét a nyilvános diskurzusban. Az anonimitásnak a Facebook-platformon alapvetően kettő formája van. Az egyik a tulajdonképpeni anonim hozzászólás esete, amikor a kommentet közzétevő személy kiléte a nyilvánosság számára nem ismert, és a hozzászólás nem köthető egyértelműen beazonosítható személyhez. A másik az egyre gyakoribb álprofil vagy „fake-profil" jelenség, amikor valaki valótlan vagy megtévesztő személyazonossággal hoz létre felhasználói fiókot. Ez utóbbi már kifejezetten ellentétes a platformok – így például a Facebook – felhasználási feltételeivel.[21]

A politikai vélemény esetén az anonimitás az emberi jogi bíróság szerint a szólásszabadság egyik feltétele lehet. A magyar joggyakorlatban az anonimitás gyakran csak látszólagos, a felhasználó ugyanis legalább a szűkebb mikrokörnyezetében azonosítható, ugyanakkor a közlés gyorsasága miatt a felelősségre vonás többnyire elmarad. A közösségi oldalak belső szabályzatai, mint szerződések, a felhasználó és a szolgáltató között korlátozhatják ezt az anonimitást. Ezek a szerződések nem klasszikus polgári jogi szerződések, ugyanis a feltételek döntően egyoldalúan kialakított feltételeken alapulnak, azaz döntően erőfölényesek.[22] A felhasználó oldalán van egy formális szerződési szabadság, ténylegesen azonban nincsen alkuereje, a szerződési szabadsága abban merül ki, hogy szerződik-e a platform igénybevételére vagy sem. A platformok döntései – ideértve például egy felhasználói fiók felfüggesztését vagy egy tartalom eltávolítását – gyakran a „magáncenzúra" fogalmával írhatók le, mivel nem állami, hanem magánszereplők által meghozott moderációs döntésekről van szó. Ezek a lépések ugyanakkor ténylegesen befolyásolják a véleménynyilvánítás lehetőségeit, hiszen meghatározzák, hogy

20 Deák, 2015, 58.
21 Németh, 2013, 98.
22 Németh, 2016, 79–82.

egy adott kommunikációs térben milyen tartalmak maradhatnak elérhetők. A kérdés jogilag azért különösen összetett, mert a platformok hagyományosan nem tekinthetők alapjog-kötelezettnek, döntéseik mégis közvetlen hatással lehetnek a nyilvános diskurzus alakulására. Ezek a döntések az esetek jelentős részében ráadásul nem is transzparensek, és a felhasználók számára sokszor nem áll rendelkezésre olyan jogorvoslati mechanizmus, amely a döntés érdemi felülvizsgálatát biztosítaná. A „megfelelő" jogorvoslat alatt itt olyan eljárást értünk, amely legalább alapvető garanciáiban – például az indokolási kötelezettség, az érdemi felülvizsgálat lehetősége vagy a döntéstől független fórum – közelítene ahhoz a szinthez, amelyet a jogrendszer az állami jogszolgáltatás esetében elvár. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a platformok állami jogszolgáltatást végeznének vagy annak minden garanciáját biztosítaniuk kellene, ugyanakkor a döntéseik hatása miatt mégis indokoltnak tűnik az ilyen mércéhez való viszonyítás.[23] Jó példa erre Toroczkai László Instagramról történő kitiltása, amelyben a mai napig nem született olyan reparáció, amely az érintett jogainak védelmét és a Magyarországon született bírói döntések tényleges végrehajtását szolgálná. A közösségi oldal ugyanis a politikus profilját a jogerős döntés ellenére nem állította helyre.[24] A közösségi platformok szabályozása a magánjog közjogiasodásának példája.[25] A platformok moderációs döntései a gyakorlatban jelentős hatással vannak arra, hogy a nyilvános diskurzusban milyen tartalmak maradhatnak elérhetők. A hagyományos médiában is a szerkesztőség döntötte el, hogy milyen tartalom jelenhet meg és mi nem, az online térben azonban a platformok döntései sokkal közvetlenebbül és gyorsabban hatnak a nyilvános diskurzusra. Ha a platform nem távolít el egy jogsértő tartalmat, vagy nem akadályozza meg annak közzétételét, az állami jogérvényesítés rendszerint csak jelentős késéssel tud reagálni. Az online kommunikáció sebessége – különösen a kommentek és reakciók terjedése – olyan gyors, hogy a klasszikus magánjogi eljárás sok esetben már nem képes érdemi időben beavatkozni a kommunikációs folyamatokba.

Tehát bár lehet kritikával illetni a platformok moderálási és más szabályzatait, az tényszerű, hogy azonnal reagálnak egy felmerült problémára. A különböző eljárásoknak azonban mindinkább átláthatóbbá kell válniuk. Az európai uniós Digital Services Act tovább erősíti ezt az irányt. Az online közvetítő szolgáltatók kötelesek átlátható eljárásokat működtetni, ezáltal a magánszféra szereplői kvázi jogalkalmazóvá válnak.

4. Jogsértések és szankciók az online térben

Gyakori jogsértés, ahogy azt korábban is írtuk, mikor is egy nem nyilvános Facebook-csoportból kerülnek ki kommentek, avagy bejegyzések, vagy amikor egy magánbeszélgetést tesznek közzé szintén nyilvánosan. Mind a két esetkörben közös az, hogy a bejegyzést író szándéka szerint eredetileg ezek a bejegyzések vagy kommentek egy korlátozott nyilvánosság számára íródtak. A kommentek elhelyezésekor

23 Lendvai, 2024, 195–221.
24 Kúria Pfv. 20.914/2023/7.
25 Papp, 2025, 173–186.

tehát az illetőnek, aki ezeket a kommenteket írta, nem kellett azzal számolnia, hogy a kommentet meg nem határozható nagyszámú személy fogja látni, és gyakran okoz kellemetlenséget, amennyiben ezeket a közléseket a szerző akarata vagy tudomása ellenére nyilvánossá teszik, akár egy képernyőmentés, akár más módon.[26] A Szegedi Ítélőtábla Pf.20055/2023/8. számú ítélete rámutatott, hogy a becsület- és jóhírnév-sértés súlyosabb megítélés alá esik, ha a jogsértés az interneten szélesebb körű nyilvánosságot kap, és a jogsértő a bírósági elmarasztalás ellenére sem tanúsít megbánást, illetve nem intézkedik a közlés eltávolítása végett.

A hivatali kommunikáció gyakran okoz problémát napjainkban. Nem véletlen, hogy a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság is már adott ki állásfoglalást a Facebookon történő önkormányzati hivatalos oldalak kezelésével kapcsolatosan.[27] Az adatvédelmi hatóság a Facebook-oldalról történő kitiltást elemezte ebben a véleményében, és arra a következtetésre jutott, hogy amennyiben a közfeladatot ellátó szerv kizárólag a Facebook-oldalán teszi közzé a kötelezően közzéteendő adatokat, úgy az adatok megismerésének köréből nem zárható ki senki, tehát nem alkalmazhat a moderálás során olyan szankciót, hogy az adott oldal látogatásából kitiltja valamely felhasználót. A legtöbb önkormányzat ugyanakkor az általános vagy különös közzétételi listát szinte minden esetben a honlapján teszi közzé. Nem is tudunk olyanról, aki a Facebookot jelölte volna meg mint kötelező közzétételi helyet. Az önkormányzati honlap szabadon elérhető, az önkormányzati Facebook-oldal egy plusz fórumként tud szolgálni a tájékoztatásra. Ez időnként belső visszaélésekhez vezethet, Kerepes önkormányzatát például azért bírságolta meg 8 millió Ft-ra az adatvédelmi hatóság, mert a polgármester hozzáfért a közterületi kamera felvételeihez, s azokat Facebookon rendszeresen meg is osztotta – többek között egy HÉV-megállóban maszturbáló személyről.[28]

A kérdés a magyar gyakorlatban az önkormányzatok közösségimédia-felületeivel kapcsolatban is felmerült. A NAIH egy állásfoglalásában rámutatott, hogy amennyiben egy közfeladatot ellátó szerv közösségimédia-felületet működtet, azon a közzétett közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerhetőségét biztosítani kell. A hatóság ugyanakkor azt is elfogadta, hogy az önkormányzatoknak sok esetben nincs megfelelő apparátusuk a hozzászólások folyamatos moderálására. Ennek kapcsán hangsúlyozta, hogy ha az aktív moderálás nem biztosítható, akkor a felhasználók egyedi letiltása helyett inkább a kommentelés általános kizárása lehet a megfelelő megoldás. Ez az álláspont közvetlenül kapcsolódik a kommentek miatti felelősség kérdéséhez is, hiszen azt a dilemmát tükrözi, hogy a felületet működtető szereplő milyen mértékben köteles ellenőrizni a harmadik személyek által közzétett hozzászólásokat.

4.1. A közbeszéd eldurvulása

A közösségi médiában megjelenő kommentek jogi megítélése szempontjából nem közömbös az sem, hogy milyen kommunikációs közegben jelennek meg ezek a közlések. A digitális platformok sajátosságai – mindenekelőtt az anonimitás, a fizikai távolság és a kommunikáció gyorsasága – olyan stílusváltozáshoz vezettek, amely a közbeszéd

26 Vereb, 2021, 33–34.
27 NAIH-8517-10/2025.
28 Fővárosi Törvényszék K.700153/2024/9.

eldurvulásaként írható le, és amely a személyiségi jogi igények számának növekedésében is tükröződik. Az anonimitás, illetve a fizikai távolság csökkenti azokat a fékeket, amiket az egymás ismerete vagy a személyes jelenlét természetesen fenntart. A digitális térben a kommunikáció gyors érzelmireakció-alapú, egy sokkal impulzívabb kommunikáció jelenik meg. Gosztonyi Gergely és Huszár Daniella publikációjában rámutatott arra, hogy a kommentelés anonimitása egyszerre ösztönzi a véleményszabadság gyakorlását, ugyanakkor növeli a visszaélések kockázatát.[29] A digitális környezetben a véleménynyilvánítás ugyan demokratizálódott, de a közbeszéd minősége és jogi biztonsága meggyengült. Németh Richárd szerint az online térben kialakuló bizalmi válság miatt az olvasók egyre kevésbé tudják megkülönböztetni a véleményt a ténytől, ami a jogi értékelésben is bizonytalanságot okozhat.[30] A véleménynyilvánítás szabadsága az Alaptörvényben deklarált alapjog, ugyanakkor ez a jog nem korlátlan. Kovács hangsúlyozza, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos védelme nem terjedhet ki azokra a közlésekre, amelyek *„az emberi méltóság sértésére irányulnak”*, mivel ezek a megnyilvánulások eleve kívül esnek az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított szabadság körén. A tanulmány kifejti, hogy a gyakorlatban különösen a nők és más társadalmi csoportok válnak sértő, szexista megjegyzések célpontjává, miközben a bíróságok gyakran enyhébben ítélik meg az ilyen kijelentéseket, ha azok politikai kontextusban hangzanak el. Ez azonban – a szerző értelmezése szerint – ellentétes az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltóság-sérelem tilalmával, mivel az emberi mivoltot támadó közlések esetén *„sem a közügy, sem a közszereplés ténye nem adhat felmentést a jogsértés alól”*. A véleménynyilvánítás szabadsága és a személyiségi jogok védelme közötti egyensúlyt az Alkotmánybíróság gyakorlata is következetesen hangsúlyozza, amely szerint a közügyek vitatásának szabadsága kiemelt alkotmányos védelem alatt áll, ugyanakkor az emberi méltóságot közvetlenül sértő megnyilvánulások nem tartoznak e védelem körébe.

A Fővárosi Ítélőtábla Pf.20.872/2021/5. számú ítéletében kimondta, hogy az *„emberi hulladék”* kifejezés a maga kifejezésmódjában megalázó, lealacsonyító és az emberi mivoltot sértő, ezért alkalmas arra, hogy a sértett becsületét csorbítsa, és a Ptk. 2:45. § (1) bekezdése alapján a becsülethez fűződő jog sérelmét megvalósítsa. Az ítélőtábla hangsúlyozta, hogy a közösségi médiában tett, rövid ideig elérhető, de a nyilvánosság által megismerhető közlés is alkalmas lehet a sérelem kiváltására, különösen, ha a sértő kijelentéshez a nyilvánosság részéről több reakció is érkezik. A bíróság szerint az ilyen kifejezés *„az emberi méltóságot érintő, indokolatlanul bántó és objektíve lealacsonyító tartalmú”*, amelynek használata a véleménynyilvánítás szabadságának védelmi körén kívül esik. E döntés tovább erősíti a kialakult ítélkezési gyakorlatot, miszerint a személy emberi mivoltát becsmérlő kifejezések – függetlenül azok időtartamától vagy nyilvánossági fokától – a becsület súlyos megsértésének minősülnek. A Fővárosi Ítélőtábla indokolásában rámutatott, hogy az ilyen kifejezések nem a sértett magatartásának vagy nézeteinek bírálatára irányulnak, hanem az érintett személy emberi

29 Gosztonyi és Huszár, 2022, 141–152.
30 Németh, 2024, 147–148.

értékét tagadják meg, s ezáltal alkalmasak arra, hogy környezetében ellenszenvet, megvetést váltsanak ki.

A digitális térben érdemes újragondolni azt a klasszikus egyensúlyt, amelyben a magánélet, a becsület és az emberi méltóság védelme szembekerül a nyilvános közlés kiterjedésével. Az emberi méltóság és a becsület védelmének határaival kapcsolatban Kovács Helga arra hívja fel a figyelmet, hogy a bírósági gyakorlat gyakran bizonytalan a méltóságsértés és a becsületsértés elhatárolásában.[31] A szerző szerint a közéleti és a magánéleti kommunikációban tapasztalható „durvulás" fokozatosan elmosta a határokat a még elviselhető, illetve az indokolatlanul bántó kifejezések között, ami *„a személyiségi jogok védelmét meredek lejtőre kormányozta"*.

A kommenteknél a kontextus, annak stílusa, célzata egyaránt befolyásolja, hogy az tényállításnak vagy véleménynek minősül-e. A Fővárosi Ítélőtábla egy döntésében kiemelte, hogy a Facebook-bejegyzéseket az átlagember gyorsan és felületesen olvassa, ezért a kijelentő módban megfogalmazott kommentet a közönség hajlamos tényállításként értelmezni, még abban az esetben is, ha az adott esetben ez a közlő szándéka szerint egy véleménynyilvánítás.[32] Ez a gondolat a tanulmány egyik kiindulópontja, a digitális közlés formája és befogadása önálló jogértelmezési tényezővé vált.

Az utóbbi időben a magyar bírósági gyakorlatban egyre több olyan eset bukkant fel, amelyben a közösségi médiában megjelent közléseket értelmezte a bíróság.

A Polgári Törvénykönyv vonatkozó szakasza alapján a becsület megsértése abban az esetben valósul meg, amennyiben a kifejezésmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás alkalmas arra, hogy az érintett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Ez a mérce a digitális térben sem különbözik, függetlenül attól, hogy a jogsértést egy internetes kommenttel követték el. A bíróságok következetesen alkalmazzák azt a tételt, hogy a Facebookon közzétett kijelentés nyilvános, ráadásul az esetek nagyobb részében nagy nyilvánosságot tulajdonítanak neki,[33] és az ezt elhelyező vagy megosztó személy ugyanazokkal a következményekkel számolhat, mintha offline formában tett volna hasonló kijelentést. A kommentekhez kapcsolódó perekben az elsődlegesen alkalmazott jogkövetkezmény a sérelemdíj megítélése. Ennek egyik oka, hogy amennyiben a sérelemdíj iránti igény a perben nem társul felróhatóságtól független szankciókhoz, úgy vagyonjogi perként a sérelemdíj iránti igény járásbírósági szinten is megindítható, ekkor még kötelező jogi képviselet sincs. Ha viszont valaki a sérelemdíjra kötelezés mellett szeretne felróhatóságtól független szankciókat is érvényesíteni, így különösen a leggyakrabban alkalmazott jogsértés megállapítását vagy az elégtételadásra kötelezést, abban az esetben a pert már törvényszéken kell megindítani és kötelező jogi képviselettel jár. Ezt az emberek gyakran igyekeznek elkerülni, annak ellenére, hogy ezzel rontják saját peres esélyeiket.

Tekintettel arra, hogy *„a közelmúltban – jellemzően az interneten – megszaporodtak az olyan félelemkeltő, gyűlölködő megnyilvánulások, kommentek, amelyek sértik az érintett személyek emberi méltóságát, egyúttal nélkülözik az egymás iránti kölcsönös tiszteletet, és*

31 *A célba vett emberi méltóság – A jogvédelem ítélkezési tapasztalatai* című tanulmányában (*Iustum Aequum Salutare*, 1, 121–135).
32 Fővárosi Ítélőtábla Pf.20639/2024/4.
33 Kovács, 2025, 40–41.

rombolják a közügyek megvitatásának kultúráját”,[34] 2024-ben megszületett az internetes agresszió visszaszorításáról szóló 2024. évi LXXVIII. törvény. A törvény több másik törvényt módosított: a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló törvényt és a Büntető törvénykönyvet. A jogszabály szerint az internetes sajtótermék kiadója köteles a jogellenes tartalmú hozzászólásokkal szembeni fellépés érdekében azok közzétételét követően alkalmazandó eljárásról szabályzatot alkotni és ennek megfelelő hatékony megoldást alkalmazni, a Médiatanács pedig szabályzatra és a hatékony megoldások követelményeire vonatkozó ajánlást tesz közzé.[35] A Büntető törvénykönyv egy új tényállással, az internetes agresszió tényállásával egészült ki. Az új bűncselekmény egy szubszidiárius tényállás, amely a beazonosítható személyekkel szembeni erőszakos halált okozó vagy különös kegyetlenséggel elkövetett büntetendő cselekményre irányuló szándékot vagy kívánság kifejezését bünteti. A tényállás megállapításának feltétele, hogy a magatartást nagy nyilvánosság előtt elektronikus hírközlő hálózat útján használja, vagy tegye közzé a kifejezést, ábrázolást vagy kép- és hangfelvételt.

4.2. Tényállítások és vélemények

A digitális közegben egyik legnagyobb értelmezési probléma a tényállítás és a vélemény határának elmosódása. A közösségi médiában a nyelvi tömörség, az irónia, a közvetlen stílus miatt a határvonal elmosódhat. A bíróságok a nyelvtani forma, a kontextus és az olvasói percepció együttes vizsgálatát végzik el. A főváros ítélőtáblai döntése szerint a Facebook-bejegyzéseket az átlagember gyorsan és felületes figyelemmel olvassa. Ezért ha egy közlés kijelentő módban jelenik meg, a befogadó hajlamos azt tényállításként értelmezni. Az ítélet megfogalmazásában a felületes olvasói figyelem tesztje jelenik meg.[36] A digitális kommunikáció gyors, fragmentált jellege önálló jogértelmezési tényezővé vált. Ebből következik az is, hogy a közlő felelőssége megnő. Érdekes, hogy a tényállítások kapcsán pedig kibontakozóban van egy ezzel ellentétes trend, ami éppen ellenkezőleg a tényállítás köntösébe bújtatott vélemény megfogalmazását jelenti. Például véleményként értékelhető, hogy a városvezetés ellopta a város pénzét. Holott a lopás egy laikusok számára is viszonylag jól körülhatárolt jelentéstartalommal bír, ami nem egyezik feltétlen a jogi minősítéssel, de végső soron azt kellene hogy jelentse, hogy valaki mástól idegen dolgot azért vesz el, hogy azt eltulajdonítsa. Tehát nem a saját pénzét költi. De a bírói gyakorlat ebben a körben odáig ment, hogy a lopás szóval elfogadhatónak tartja azt a közlést is, amennyiben a komment elhelyezője azt akarja kifejezni, hogy a városvezető úgy herdálja az önkormányzat pénzét, hogy az már a lopással értékű, azaz elfogadja véleményként a sérelmezett közlést. A vélemény mint értékítélet továbbra is alaptörvényi védelem alatt áll, de a bíróságok a stílus, célzat,

34 Végső előterjesztői indokolás az internetes agresszió visszaszorításáról szóló 2024. évi LXXVIII. törvényhez – Indokolások Tára 2025/3. – Általános indokolás.
35 A 2025. február 28-án közzétett ajánlás a következő linken érhető el: https://nmhh.hu/cikk/250999/A_Nemzeti_Media_es_Hirkozlesi_Hatosag_Mediatanacsanak_ajanlasa_a_jogellenes_olvasoi_hozzaszolasokkal_szemben_alkalmazando_szabalyzatok_megfelelosegerol_es_a_hatekony_megoldasokrol
36 Uo. 65.

társadalmi funkció alapján egyre differenciáltabban ítélik meg, mi fér bele a véleménynyilvánítás szabadságába. Azaz, hogy mi minősül kifejezés módjában indokolatlanul bántónak. Az Alkotmánybíróság már megállapította a véleménynyilvánításhoz való jog tekintetében a bírói mérlegeléshez szükséges alkotmányos szempontrendszert[37] és meghatározta az alkotmányos alapelveket. Az Alkotmánybíróság azt is rögzítette, hogy a védett véleménynyilvánítás határának átlépése megvalósul, ha az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsmérlését tartalmazza a közölt vélemény {3329/2017. (XII. 8.) AB határozat, Indokolás [34]}

A túlzó, becsmérlő, megalázó fordulatok esetében a védelem megszűnik, mert ilyenkor a közlés nem a közügyek vitatását szolgálja, hanem a személy lejáratását. A Fővárosi Ítélőtábla Pf.20610/2023/5. számú ítélete szerint a politikus személyének hitelességét érintő megszólalások – például a korrupcióval vagy a választási eszközökkel kapcsolatos kritikák – különösen kampányidőszakban élveznek fokozottabb alkotmányos védelmet, mivel a kampány során a vitáknak *„a lehető legszabadabbnak kell lenniük”*. Az ítélőtábla ugyanakkor kifejtette, hogy ez a szélesebb védelmi kör kizárólag a kampányidőszakra és a közügyeket érintő vitákra terjed ki, és a kampányon kívül tett, magánjellegű, öncélúan sértő kijelentésekre nem alkalmazható. Az emberi méltóság, az emberi mivolt tagadása az online térben elhelyezett kommenteknél sem lehet vita tárgya. A PK 12. számú állásfoglalásnak megfelelően a digitális közlés kontextusa is nagyon fontos jogértelmezési szempont. Emögött az a felismerés áll, hogy a közösségi platformokon a kommunikáció gyors, töredékes, erősen emocionális. Azaz a tulajdonképpeni közlés tartalmának megállapításához nem egyszer a teljes kommentfolyamot végig kell olvasni, és ez alapján lehet következtetni a komment írójának szándékára.

Több olyan tényező is megjelenik ebben a gyakorlatban, ami az értelmezést segíti. Ilyen lehet például az eredeti bejegyzés vagy a vita tárgya, a közlést elhelyező és a sértett kapcsolata, ez különösen igaz lehetett munkaviszonyban vagy helyi közéleti viszonyban; a fórum jellege, azaz hogy nyilvános oldalon, zárt csoportban vagy kommentláncban írták, továbbá természetesen a közlés stílusa és célzata. A Kúria már több döntésében rögzítette, a kontextus figyelmen kívül hagyása a véleményszabadság indokolatlan korlátozásához vezethet.[38] Ezért például megengedőbb a bírói gyakorlat az olyan helyzetekben, például választási kampányokban, ahol a sértett maga is részt vett abban a vitában, míg éppen ellenkezőleg a jogsértés súlyossága irányába hat, amennyiben a sértett maga nem vett részt ebben a vitában, tehát nem egy közéleti adok-kapok része volt a sérelmezett közlés. Ezzel kapcsolatosan jegyzi meg Kovács Helga, hogy az alapvetően nyomtatott sajtó korában készült PK12-es állásfoglalás vélhetően modernizálásra, az új korokra történő adaptálásra szorulhat.[39]

37 3145/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [38].
38 Kúria Pfv.20251/2021/4.
39 Uo. 64.

5. Összegzés

A tanulmány arra tett kísérletet, hogy bemutassa, a közösségi médiában megjelenő kommentek milyen sajátos jogi kérdéseket vetnek fel a magyar jogalkalmazásban. A vizsgálat középpontjában az állt, hogy a kommentek megítélése nem választható el attól a kommunikációs közegtől, amelyben megszületnek, és attól sem, hogy a digitális nyilvánosságban a közlés létrehozása, közzététele és terjesztése több szereplő között oszlik meg. A tanulmány amellett érvelt, hogy a magyar jogban a magánszemélyek által közzétett kommentek jogszerűségének megítélése továbbra is elsősorban a polgári jogi és büntetőjogi személyiségvédelmi eszközrendszer alapján történik, miközben a platformok és a felületet működtető felhasználók szerepe a felelősség megállapításánál egyre hangsúlyosabbá válik.

A tanulmány egyik fő következtetése, hogy a közösségi médiában megjelenő kommentek értelmezése különösen erősen kontextusfüggő. A digitális kommunikáció gyorsasága, töredezettsége, valamint a közlések eredeti közegből való kiszakadása könnyen vezethet ahhoz, hogy ugyanaz a megnyilvánulás más jelentést kap egy szélesebb nyilvánosság előtt, mint abban a közösségben, amelyben eredetileg megszületett. Ebből következően a kommentek jogi megítélésénél továbbra is meghatározó jelentősége van a közlés egészének, a kommunikációs helyzetnek és a befogadói közegnek. Ugyancsak fontos tanulság, hogy bár a jogi keretek alapvetően rendelkezésre állnak a jogsértő kommentekkel szembeni fellépéshez, a tényleges jogérvényesítést a digitális térben sok esetben nem a szabályozás hiánya, hanem az anonimitás, az azonosíthatóság nehézségei és a platformok gyakorlata teszi bizonytalanná. A közösségi média kommentjei ezért a jövőben is olyan határterületet jelentenek majd, ahol a véleménynyilvánítás szabadságának és a személyiségi jogok védelmének egyensúlyát a jogalkalmazásnak különös körültekintéssel kell kialakítania.

Irodalomjegyzék

Békés, Á. és Gépész, T. (2024) 'A bűncselekmény helye: az internet', *In Medias Res*, 1, 116–118.

Brandtzaeg, P. B. és Lüders, M. (2018) 'Time Collapse in Social Media: Extending the Context Collapse', *Social Media + Society*, 1, 1–3.

Deák, I. (2015) 'Ki felel a kommentekért? A Delfi AS kontra Észtország ügy', *Közjogi Szemle*, 3, 56–59.

Gosztonyi, G. és Huszár, D. (2022) 'Az anonim kommentelés aktuális jogi megítélése az emberi jogok európai bírósága és az ausztrál legfelső bíróság gyakorlata alapján', *In Medias Res*, 2, 141–152.

Gosztonyi, G. és Lendvai, G. F. (2023) 'Az Emberi Jogok Európai Bíróságának Nagykamarai ítélete a Sanchez kontra Franciaország-ügyben, avagy felelős-e egy politikus a Facebook-falára írt kommentekért', *Állam- és Jogtudomány*, 3, 33–51.

Kovács, H. (2025) 'Miért szubjektív az objektív?', *In Medias Res*, 1, 39–70.

Lendvai, G. F. (2024) 'A Facebook Ellenőrző Bizottság működése és bíráskodása a gyűlöletbeszéd', *In Medias Res*, 2014(1), 195–221.

Nádori, P. (2012) 'Kommentek a magyar interneten: a polgári jogi gyakorlat', *In Medias Res*, 2, 319–333.

Németh, J. (2013) 'Az internet nem felejt – közösségi média-használatra alapított munkáltatói és munkavállalói felmondások', *Infokommunikáció és Jog*, 2, 96–98.

Németh, R. (2024) 'Bizalom és hiszékenység online térben', *Jog-Állam-Politika*, 1, 137–150.

Németh, Sz. (2016) 'A közösségi oldalak felhasználási feltételeinek jogi minősítése', *Infokommunikáció és Jog*, 2–3, 66–67.

Papp, J. T. (2020) 'A hamis hírek alkotmányos helyzete és szerepe a demokratikus nyilvánosság befolyásolásában', *In Medias Res*, 1, 142–145.

Papp, J. T. (2025) 'A magánjog közjogiasodása az online térben. A közjog és a magánjog kapcsolata a DSA rendeletben', *Iustum, Aequum, Salutare*, 1, 173–186.

Vereb, A. (2012) 'Ne szólj szám...? - A közösségi médiában közölt vélemények a munkajogi bírói gyakorlatban', *Munkajog*, 2, 30–37.

Vikman, L. (2024) 'Az online dezinformáció jogi kezelésének nemzetközi mintái az internet és az online média szabályozásában', *In Medias Res*, 2, 198–212.